

โดย
จอร์จ โปต์ แวง และ อุบลวรรณ ไชติวิสิทธิ์
“กำแพง” (Le Mur)

Jean-Paul Sartre e Simone de Beauvoir in un'immagine di vita parigina. Il filosofo è morto il 15 aprile per un edema polmonare.

(Jean - Paul Sartre)

เรื่อง “กำแพง” ของ ซาร์ต เป็นเรื่องสั้นพิมพ์ในปี ค.ศ.1937 และต่อมาในปี ค.ศ.1939 ได้พิมพ์รวมอยู่ในหนังสือรวมเรื่องสั้น ชื่อ (Le Mur) นอกจากนี้ยังมีพิมพ์อยู่ในรวมเรื่องสั้น ๆ อื่น ๆ อีกที่ใช้ในบทความนี้มาจากหนังสือรวมเรื่องสั้นเล่มหนึ่ง เหตุการณ์ในเรื่องนี้ ผู้เขียนสันนิษฐานว่า เกิดในช่วงระหว่างสงครามกลางเมืองสเปน (1936 - 1939) หรืออาจจะก่อนหน้านั้นก็ได้ เพราะในปี 1933 ก็มีการเคลื่อนไหวเพื่อปฏิวัติในสเปนแล้ว และในปี 1934 พวกปฏิวัติก็ถูกกวาดล้างจนเกือบหมดสิ้น

เรื่องย่อ
เรื่องเริ่มต้นในที่คุมขัง กล่าวถึงผู้ต้องการล้มล้างรัฐบาล (anarchist) สามคน ชื่อ *ทอม* (Tom) *ฮวน* (Juan) และ *ปาโบล อิบิเอดา* (Pablo Ibbieta) ทั้งสามคนถูกจับและถูกตัดสินประหารชีวิต หลังจากทอมและฮวนถูกนำไปประหารแล้ว เจ้าหน้าที่ก็มาต่อรองกับปาโบลว่า จะไม่ประหารชีวิตปาโบล ถ้าเขายอมรับเงื่อนไขของ รามง กรีส์ (Ramón Gris) ซึ่งเป็นหัวหน้าคณะผู้ต้องการล้มล้างรัฐบาล ปาโบลบอกว่ารามงซ่อนอยู่ที่สุสาน ซึ่งมีไซที่ซ่อนที่แท้จริง ทั้งนี้เพราะปาโบลต้องการหลอกพวกทหารเล่น แต่ปรากฏว่าบังเอิญรามงได้ย้ายจากที่ซ่อนเดิม

คือ ที่บ้านญาติไปซ่อนตัวอยู่ที่สุสาน เนื่องจากได้ข่าวว่าพวกเจ้าหน้าที่รู้ที่หลบซ่อนของตน รามงจึงถูกจับที่สุสาน เรื่องจบลงด้วยการที่ปาโบลรอดตายและหัวเราะจนหน้าตาไหลต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างโศกเศร้ากับรามง กรีส์
ลักษณะเด่นของเรื่องสั้นนี้จะประทับใจผู้อ่านทันที มีอยู่ 2 ประการใหญ่ ๆ คือ
(1) ความสามารถอันยอดเยี่ยมของ ซาร์ต ในการวิเคราะห์และบรรยายสภาพจิตใจและปฏิกิริยาของมนุษย์ที่กำลังจะถูกประหารว่าเป็นอย่างไร และ
(2) การใช้สัญลักษณ์ในการอธิบายปรัชญาของ

สภ
ประ
ของ
ภาพ
เหลือ
คล้าย
ศัพท์
สุด
ผู้คิด
แสดง
ทั้งหมด
la sc
ovai
อันวิ
(ความ
กันมา
ด้วย
เพราะ
มาก
เมื่อ
ต้นเท่า
ไม่หม
deve
otale
เวลา
ตัวเอง
ก็เคล
และนำ
พยายาม
ความค
กัน น
และพบ
กับ แ

SART, JEAN-PAUL (1905-80)

เจ้าทฤษฎี “เอ็กซิสตองซียาลิสม์” ชาร์ตได้แสดงความคิดเกี่ยวกับปรัชญาไว้ให้นิยายเรื่อง *ลาโนเซ่* (La Nausée ความคลื่นเหียนอาเจียน) (1938) เขาเขียนละครไว้หลายเรื่องด้วยกัน เช่น *Huis Clos*, *Les Mains Sales*, *Le Diable et*

Bon Dieu นอกจากนี้ยังมีหนังสือรวมเรื่องสั้น *Le Mur* หนังสือรวมบทความ *Situations* รวมทั้งอัตชีวประวัติ *Le Mots* ชาร์ตได้รับรางวัลโนเบลในปี 1964 แต่ปฏิเสธที่จะรับ

สภาพจิตใจและปฏิกิริยาของนักโทษ-ประหาร

ในด้านการศึกษาวิเคราะห์สภาพจิตใจและปฏิกิริยาของนักโทษทั้งสามนั้น เครื่องมือที่ ชาร์ต ใช้วาดภาพแต่ละคนออกมาให้ดูชัดแจ้งเห็นจริงอย่างมากเหลือเกิน คือ การซ้ำคำ การใช้คำที่มีความหมายคล้ายกันหรือเหมือนกันติดต่อกัน และการใช้คำคุณศัพท์ที่มีพลังอย่างมาก ดังจะแสดงให้เห็นต่อไป

ในบรรดานักโทษทั้งสามคน ฮวนเป็นเด็กที่สุด ไม่ได้ทำความผิดอะไร แต่บังเอิญเป็นน้องของผู้คิดล้มล้างรัฐบาล เลยกถูกประหารชีวิตไปด้วย ฮวนแสดงอาการกลัวความตายก่อนและมากกว่าคนอื่นทั้งหมด หน้าตาของเขาบูดเบี้ยวด้วยความกลัว

Il avait le visage trop fin et la peur, la souffrance l'avaient **dè figure'**, elles avaient **tordu** tous ses traits.

ชาร์ตไม่ต้องบรรยายมากมายให้ผู้อ่านเห็นหน้าอันวิปริตผิดรูปของฮวน แต่ใช้คำว่า “peur” (ความกลัว) “souffrance” (ความทรมาน) ติดต่อกันมา ต่อด้วย “de'figure” (วิปริตผิดรูป) ต่อด้วย “tordu” (บิดเบี้ยว) ก็เห็นภาพชัดเกินพอแล้ว เพราะความกลัวก็ก่อให้เกิดความทรมาน เมื่อทรมานมาก กลัวมาก หน้าตาที่ถูกทำให้ผิดรูปไปจากเดิม เมื่อผิดรูปไปจากเดิมก็บิดเบี้ยวนั่นเอง ภาพนี้แค่เริ่มต้นเท่านั้น จากนั้นรูปร่างหน้าตาก็เปลี่ยนเป็นสีเทาไปหมดด้วยความกลัวและความทุกข์ “il e'tait devenu **gris** : son visage et ses mains e'taient **gris**” (หน้า 185) จึงไม่น่าสงสัยว่า พอถึงเวลาถูกนำตัวไปประหาร ฮวน ก็ไม่ได้เป็นตัวของตัวเองแล้ว เขาไม่เคลื่อนไหว พอทหารจับตัวลากไปก็เคลื่อนไป แต่พอปล่อยตัวก็หล่นกองอยู่กับพื้นและหน้าตาไหลพราก

ส่วนทอมนั้นเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมาหน่อย เขาพยายามปลอบฮวนเพื่อตนเองจะได้ไม่ไปพะวงกับความตาย แต่เนื้อตัวของทอมก็เปลี่ยนเป็นสีเทาเช่นกัน นอกจากนั้นเขายังนึกภาพเห็นตัวเองจะถูกยิงเป้าและพยายามวิ่งหนี แต่ก็มีไม่พ้น “พวกมันมีเบ็ดคน และพอได้ยินคำสั่งว่า “ยิง” มันก็เห็นเป็น

แปดกระบอกยิงกราดมายังฉันทันที ฉันคิดว่า จะหนีเข้าไปในกำแพง มันผลึกกำแพงด้วยหลังจนสุดแรงเกิด แต่กำแพงก็ถ่างกลับมา เหมือนฝันร้าย” (หน้า 189)

“...Ils seront huit. On leur criera : “En joue”, et je verrai les huit fusils braque's sur moi. Je pense que je voudrai rentrer dans le mur, je pousserai le mur avec le dos de toutes mes forces, et le mur re'sistera, comme dans les cauchemars.”

แม้คำพูดของทอมจะไม่ได้แสดงว่ากลัวอย่างชัดแจ้ง แต่ภาพที่เกิดเป็นภาพหลอนก็แสดงถึงความกลัวในส่วนลึกของจิตใจที่แปรรูปออกมา ความกลัวของทอมนอกจากแสดงให้เห็นจากภาพหลอนนี้แล้ว ก็ยังเห็นได้จากความกลัวสุดขีดที่ทำให้เขาปัสสาวะรดกางเกงโดยไม่รู้ตัว การเน้นความไม่รู้ตัวเองนั้น ชาร์ตทำได้แนบเนียน โดยการให้ทอมพูดหล่นมาตลอด แล้วอยู่ ๆ ก็ให้ปาโบลตะโกนบอกทอมให้ดูระหว่างเท้าของเขาเองว่ามีน้ำกกองอยู่กองหนึ่ง

“...ไอ้เท้า มองดูหว่างตีนแกสิ”
มีน้ำกกองหนึ่ง ระหว่างเท้าของเขา และ มีน้ำขยดลงมาจากกางเกงของเขา” (หน้า 190)

Regarde entre tes pieds, salaud. Il y avait une flaque entre ses pieds, et des gouttes tombaient de son pantalon.

จะเห็นว่า สภาพของทอมฟ้องว่าเขากลัวตาย แม้จะพูดว่าไม่กลัวตาย นับเป็น anti-climax ที่ค้านการพนหน้าขายของเขาได้อย่างดี

ปาโบลนั้นไม่ได้กลัว แต่อาการเหงื่อไหลอย่างมากมายของเขา ทั้ง ๆ ที่อากาศหนาวจัดนั้น เนื่องมาจากสาเหตุอื่นที่ลึกซึ้งกว่าความกลัว ซึ่งจะกล่าวต่อไป การกระทำของปาโบลที่เด่นมากอันหนึ่งในเรื่อง คือ เขาเป็นผู้สังเกตคนอื่นและบรรยายสภาพคนอื่น ๆ ตลอดเวลาด้วยความรู้สึกไม่อินดีอินร้าย เหมือนไม่อยู่ในเหตุการณ์ (détachement) เขาไม่ใสรอารมณ์และความรู้สึกเข้าไปเลย ลักษณะนี้ไม่ใช่เป็นเฉพาะตัวละครของชาร์ตเท่านั้น สมัยระหว่างสงครามโลกนั้น ผู้ชายนิยมความเป็นลูกผู้ชาย (Macho) ไม่รู้จัก

กลัวไม่รู้จักสงสาร ไม่รู้จักสะทกสะท้านกับเหตุการณ์ใด ๆ ทั้งสิ้น ดังปรากฏเห็นชัดในงานร่วมสมัยของนักเขียนอเมริกัน เช่น เอมีงเวห์ สำหรับ ปาโบล เขารังเกียจความสงสาร (“la pitié me de'goute”) และพอกทอมเล่าถึงความทารุณของฝ่ายรัฐบาลที่ใช้รวมโกตั้งทับนักโทษทั้งเป็น เพื่อประหัตถ์กระสุนปืน ปาโบลก็ไม่แสดงอาการอะไรนอกจากพูดออกมาอย่างมีเหตุผลที่ถูกต้อง (โดยเฉพาะกับสมัยปัจจุบัน) เหมือนไม่มีอารมณ์หรือความรู้สึกใด ๆ เจ็บปนเลยว่ “มัน ไม่ช่วยประหัตถ์มันมันเลยนี่นะ” (หน้า 187)

ความจริงปาโบลก็อยากแสดงอาการต่าง ๆ ออกมาเหมือนกัน เพื่อเป็นการระบาย เช่น ร้องไห้ ล่นออกมา หรือทิ้งผม แต่เขาไม่ทำ เพราะจะทำให้เขาไม่สมชาย เขาต้องการรักษาคุณสมบัติชายชาติรีของเขาไว้ (“je voulais rester propre”) (หน้า 196)

ความเข้าใจชีวิตเมื่อเผชิญกับความตาย

ปรัชญาที่เห็นชัดเกี่ยวกับลักษณะอาการและปฏิกิริยาของปาโบลคือ *ปรัชญานิฮิลิสม์* (Nihilisme)² และความไม่มีเหตุผลและความน่าขัน (Absurde) ชาร์ตแสดงให้เห็นว่า การที่คนเราจะรู้แจ้งเห็นจริงในชีวิตได้นั้น ก็ต่อเมื่อกำลังเผชิญหน้ากับความตาย³ ในเรื่องปาโบลรอการประหารชีวิตและเริ่มเข้าใจจึงว่า กิจกรรมทุกอย่างที่ตนได้กระทำไม่ว่าจะใหญ่เล็กหรือด้วยอุบายอันสูงส่งก็ตาม หมดความหมายไปเมื่ออยู่ต่อหน้าความตาย ทุกอย่างดูไม่มีค่า ดูตลกขบขัน (absurde) ไปหมด คนเรานเมื่อหมดการยึดถือสิ่งลวง (illusion) ประจักษ์แจ้งว่าเราจะไม่อยู่ คำที่ “ทุกอย่างก็ดูเหมือนกันหมด มันเล็กบีบถือในทุก ๆ อย่าง หรืออีกนัยหนึ่ง มันรู้สึกสงบ” (“—c'est tout pareil, quand on a perdu l'illusion d'être é'ternel. Je ne tenais plus a' rien, en un sens, j'e'tais calme.” หน้า 194)

ก่อนที่ปาโบลจะหลุดพ้นจากสิ่งลวง (disillusioned) เช่นนี้ เขาก็มีอาการต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่รู้สึกว่ หัวว่างเปล่าตั้งแต่เข้ามาในคุก (“J'avais la

ปกติการ
จึงถูกจับ
ความและ
อย่างไร
ระกับ
ในการ
ยาของนัก
และ
ญาของเขา

SARTRE LE MUR

tête vide" หน้า 181) แล้วก็รู้สึกว่ามีอะไรหนัก ๆ ทับลงมาซึ่งมีผลทำให้ปวดศีรษะอย่างมาก ทั้งนี้ไม่ใช่ความคิดเกี่ยวกับความตายหรือความกลัวตาย แต่เขาก็ไม่รู้ว่าคืออะไร ในตอนนี้เขายังไม่รู้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับตน

-Je me sentis e'crase' sous un poids e'norme.

Ce n' e'tais pas la pense'e de la mort, ni la crainte = c' e'tait anonyme-- j' avais mal au crane (หน้า 186)

สิ่งหนัก ๆ (un poids) นี้ อาจหมายถึงความจริงเกี่ยวกับความไร้ค่าของทุกสิ่งเมื่อมนุษย์ต้องตาย นอกจากนี้ "Un poids e'norme" อาจจะเกี่ยวโยงกับความคิดในปรัชญา เอ็กซิสตองซิวาลิสม์⁴ (existentialisme) ที่ว่า ทุกคนเกิดมามีอิสระ (libre) แต่การมีอิสระเสรีจะต้องรับผิดชอบชะตากรรมของตนเอง แทนที่จะเป็นไปตามที่พระเจ้าเป็นผู้เป็นเจ้าของชีวิตนั้น นับเป็นการอันหนักอึ้งทีเดียว หลังจากนั้นปาโบลกลับบรรลุถึงขั้นสุดท้ายแห่งความหลุดพ้นจากสิ่งลวง เขาเหวี่ยงโคลมาทิงทั้ง ๆ ที่อาการหนาว ภาพของปาโบลตอนนี้ดูจะเป็นภาพที่เด่นชัดที่สุดในเรื่อง การใช้คำศัพท์ซ้ำ และการใช้ภาพพจน์ก็เป็นไปอย่างได้ผล แต่ประหมัดดี

J'etais trempe de sueur. Dans cette cave, au gros de l'hiver, en plein courant d'air, je suis. Je passai les doigts dans mes cheveux qui etaient feutres par la transpiration ; en me'me temps, je m' apercu que ma chemise etait humide et collait a' ma peau : je russlais depuis une heure au moins et je n' avais rien senti....je suis toujours. Je suis aussi de fesses et mon pantalon humide adherait au banc. (หน้า 187)

(ฉันตัวชุ่มเหงื่อ ในห้องใต้ดิน (ใช้เป็น ที่คุมขัง) ที่มีลมพัดผ่านและอากาศกำอืดหนาว เยะเยือกแต่ฉันเหงื่อโชก ฉันเอานิ้วถูบนผมซึ่ง เหนอะไปด้วยเหงื่อ เสื้อของฉันก็ขึ้นและ

และติดแนบตัว ความจริงเหงื่อไหลมาตั้งชั่วโม่งแล้ว แต่ฉันไม่รู้สึกละเลย--เหงื่อไหลอยู่ตลอดเวลาจนกางเกงฉีกและขึ้นติดกับมัน)

ผู้อ่านคงจะต้องรู้สึกและเหวี่ยงไปทั้งตัว เพราะเต็มไปด้วยศัพท์ที่เกี่ยวกับเหงื่อและความเหนียวเหนอะหนะเนื่องจากเหงื่อ ซาร์ตใช้ "je suis (ฉัน เหงื่อไหล) สามครั้ง แล้วยังมี "je russelais" เน้นหนักว่าเหงื่อไหลเป็นทางอ้อม และเพื่อให้เห็นว่าสิ่งที่ไหลคือเหงื่อ จึงมี "Sueur และ "tran-

spiration" เข้ามาด้วย เหงื่อไหลมากจนชุ่มชื้น และ ("trempe" "humide") ปรากฏสองครั้ง และแฉะมากจนเสื้อติดเนื้อตัวและติดเก้าอี้ จึงใช้ "Collait" และ "adherait" ทั้งหมดนี้เป็นเพราะถูกน้ำหนักอันหนักอึ้ง ("poids e'norme") กดดันให้เหงื่อท่วมออกมา นั่นเอง คือสภาพของปาโบลผู้รู้แจ้งเห็นจริง

ชีวิตอันไร้เหตุผลและชวนหัว

เมื่อปาโบลเข้าใจชีวิตแฉะแฉะแล้วก็ไม่รู้สึกละ

กลัวว
อดีต
ร่างก
ร่างก
e'nor
หญิง
ว่ามี
มนุษย์
แก่ชีวิ
คือ ป
ของดา
ลงตัว
- J'au
vie.
jugen
pris.
พยายาม
รวม
สิ่งที่เข
comiq
หลบชย
หน้าหนี
force
ไปเพื่อว
เป็นฉาก
ble)
ทุกอย่าง
ไปที่นำช
มีชีวิตอยู่
hir) บน
หน้า 196
ภัยของ
คำหยาบที่
ที่ไร ช่า
เสียไถระ
นับพัน
que les

SARTRE LE MUR

กลัวความตาย และมองเห็นความกลัวความตายในอดีตของตนเป็นเรื่องขบขัน (absurde) และเมื่อร่างกายนี้ก็จะต้องเนาเปื่อยผุพังไป เขาก็มองเห็นร่างกายเป็นหนอนตัวใหญ่ ("Une vermine e'norme") เกิดความรังเกียจร่างกายของตนและหญิงที่ตนแคร์รัก ปาโบลมองดูชีวิตตนเองแล้วเห็นว่ามันตลกกลืนดี สิ่งที่น่าขันก็คือความพยายามของมนุษย์ที่พยายามจะ *เข้าใจ* ชีวิตและให้ความหมายแก่ชีวิตซึ่งไร้ความหมาย และไม่มีใครสามารถเข้าใจได้ ปาโบลเองต้องการเข้าใจและต้องการตัดสินใจชีวิตของตนเอง แต่ก็พบว่าไม่สามารถทำได้ และเขาจบลงด้วยความไม่เข้าใจอะไรเลย

.....J'essayai de la (lavie - ชีวิต) juger - J'aurais voulu me dire : c'est une belle vie. Mais on ne pouvait pas porter de jugement sur elle..... Je n'avais rien compris. (หน้า 192 - 193)

ปาโบลไม่เข้าใจ แม้การกระทำของตนเองที่พยายามจะชวยรามง กรีส เพราะเขาเองก็ไม่ได้รักรามง กรีสมากถึงกับจะยอมสละชีวิตให้ เขาพบว่าสิ่งที่เขาทำไปนั้น *ตลก* (Je trouvais ca plutot comique หน้า 198) และการโกหกเรื่องสถานที่หลบซ่อนต่อเจ้าหน้าที่ก็เพียงเพื่อ *เล่นตลก* กับเจ้าหน้าที่นั่นเอง (C' e'tait pour leur faire une farce หน้า 198) เมื่อเขาคิดถึงภาพที่พวกเขาเจ้าหน้าที่ไปเที่ยวหารามง กรีส แต่ไม่พบ เขาก็เห็นว่ามันคงเป็นฉากที่น่าขบขันที่สุด (une comique irresistible) เขาจึงอึดอัดไม่ได้ (Je souriais หน้า 199) ทุกอย่างทำให้เขาน่าขบขันไปเสียทั้งนั้น แม้แต่หมูที่วิ่งผ่านไปกินน้ำขี้ (ça m' amusa หน้า 198) ทหารที่ยังมีชีวิตอยู่ แต่ปล่อยให้หนาวตายวูบกรูขึ้นมา (envalhir) บนใบหน้าหน้าตาคล้ายคนตายก็ตลกดี (drôle หน้า 198) และจุดสุดยอดแห่งความตลกก็คือตอนที่ท้ายของเรื่องที่ปาโบลรู้ความจริงว่า รามง กรีส อุตสาห์ย้ายที่ซ่อนไปที่สุสานอันเป็นที่ที่เขาโกหกเจ้าหน้าที่ไว้ ช่างเป็นการบังเอิญอันไร้เหตุผลที่แสนจะตลกเสียยิ่งกระไร ปาโบลไม่สามารถจะยืนอยู่ได้ต้องลงนั่งกับพื้น แล้วหัวเราะจนน้ำตาไหล (je riais si fort que les larmes me vinrent aux yeux หน้า

200) ในโลกในชีวิตที่ทุกอย่างไร้ความหมายนี้ ถักหากไม่หัวเราะก็คงต้องร้องไห้ หรือไม่ก็ทั้งหัวเราะทั้งร้องไห้)

ตอนจบนี้ ชาร์ตย้าหนักมากทีเดียวเกี่ยวกับความบ้า ความไร้เหตุผลอันชวนหัวของทุกสิ่งทุกอย่าง เขาเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้การซ้ำคำซ้ำความเช่นเดียวกับตอนต้น คือ ใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวกับความตลก เกี่ยวกับการหัวเราะต่อเนื่องกัน 2 - 3 หน้า ดังอ้างถึงแล้วนี้ ทำให้ความคิดเด่นชัด และผู้อ่านอาจจะหัวเราะแค้น ๆ ไปด้วยตอนจบ

นอกจากความไร้เหตุผลอันชวนหัวเกี่ยวกับตัวปาโบลแล้ว ชาร์ตอาจต้องการแสดงถึงความไร้เหตุผลอันน่าขันของชีวิตคนและสังคม ความบ้าและความเลวร้ายของการเมือง ปาโบลรอดจากการถูกประหารเพราะโกหกเจ้าหน้าที่และบังเอิญค่าที่จกลายเป็นความจริง อวนถูกประหารชีวิตทั้งที่ไม่ได้ทำความผิดเพียงเพราะบังเอิญเป็นน้องของผู้คิดล้มล้างรัฐบาล นอกจากนี้ในเรื่องยังมีตัวละครอีกคน คือ การ์เซีย (Garcia) ซึ่งไม่ได้เล่นการเมือง แต่ก็ถูกจับ การ์เซียพูดเป็นข้อสรุปความคิดของตนเป็นอย่างดี "พวกมันจับทุกคนที่คิดไม่เหมือนมัน" (Ils arrêtent tous ceux qui ne pensent pas comme eu หน้า 199)

"กำแพง"

"กำแพง" ("le mur") สัญลักษณ์อันเป็นชื่อเรื่องนั้น มีกล่าวถึงในตอนแรกที่ทอมนึกภาพตนเองถูกยิงและพยายามหลบหนีเข้าไปในกำแพงดังกล่าวถึงในตอนต้น กำแพงนี้จะเป็นสัญลักษณ์ของการล้อมกรอบจำกัดมนุษย์ให้ตกอยู่ในสภาพของมนุษย์ (la condition humaine) ซึ่งไม่มีทางหนีไปได้ คือเกิดแล้วก็ตายจะตายเร็วช้าก็ตายเหมือนกัน ในเรื่องทอมพยายามผลักกำแพงเพื่อหลบหนี แต่ถูกแรงต้านของกำแพงผลักกลับมา

ในเรื่องมีนายแพทย์เบลเยี่ยมซึ่งทางการส่งมาให้อยู่กับนักโทษที่รอประหารเพื่อช่วยให้เวลาที่เหลือก่อนตายของนักโทษผ่านไปโดยไม่ทรมานเกินไปนัก นายแพทย์ผู้นี้ต่างกับนักโทษทั้งสามตรงที่ว่า เขารู้ว่าเขามีได้กำลังจะตาย แต่จริงหรือ? แม้เขาจะมีเพื่อนักโทษในคุกขังแห่งนั้น แต่ที่จริงแล้วเขาก็เป็น

"นักโทษ" แห่งสภาพของมนุษย์ เขาก็ไปได้อย่างไกลเพียงแค่อุตส่าห์แทงกำแพงเช่นเดียวกับนักโทษทั้งสาม (il...alla s'adosser au mur หน้า 187) ทอมไม่เข้าใจถึงความจริงนี้ จึงคิดหนีความตาย แต่ที่หนีไม่พ้น ปาโบลนั้นหลังจากรู้แจ้งเห็นจริงแล้วก็ไม่กลัวความตาย และไม่คิดหนีด้วย เพราะเห็นว่าไม่มีประโยชน์ (C'e'tait inutile) "เพราะไม่มีชีวิตใดที่มีค่า คนคนหนึ่งจะถูกจับไปยืนที่กำแพง และถูกยิงเป้าจนตาย คนคนนั้นจะเป็นฉัน หรือกรีส หรือคนอื่นก็เหมือนกัน" (หน้า 198)

Aucune vie n'avait de valeur. On allait coller un homme contre un mur et lui tirer dessus jusqu'a ce qu'il encre ve : que ce fût moi ou Gris ou un autre c' e'tait pareil.

JEAN-PAUL SARTRE

1 D.J. Colon, ANTHOLOGIE de Contes et Nouvelles Modernes, Methuem, London, 1976.

2 ปรัชญาอนิธิลัม เป็นปรัชญาที่ปฏิเสธ ความเชื่อทุกอย่างเริ่มในรัชสมัยในศตวรรษที่ 19 จุดมุ่งหมายของปรัชญานี้ คือ การทำลายล้างโครงสร้างของสังคมให้หมดไป โดยไม่ได้มุ่งหาโครงสร้างใหม่ที่แน่นอนมาแทน

3 ความคิดนี้คงไม่ห่างกับศาสนาพุทธนัก เพราะพระพุทธเจ้าก็ไปเห็นความทุกข์ การเกิดแก่ เจ็บ ตาย มาก่อน จึงได้ออกบวช แล้วตรัสรู้

4 ปรัชญา เอ็กซิสตองซียาลิสม์ เป็นปรัชญาที่มีเนื้อหาทราวงและมีนัยหลากหลายไปตามเจ้าทฤษฎีซึ่งมีจำนวนมาก ในที่นี้อาจอธิบายง่าย ๆ ว่าเป็นปรัชญาที่ว่า คนมีชีวิตอยู่ (existe) เท่านั้น มิได้มีอะไรที่มีความหมายเลยสำหรับปรัชญานี้ ชาร์ตเน้นการเลือก (la Choix) การกระทำของคน กล่าวคือ คนเราอาจจะทำอะไรก็ได้เพื่อให้ความหมายแก่ชีวิตของตนเอง

สำหรับในเรื่อง "กำแพง" นี้ ปรัชญาเอ็กซิสตองซียาลิสม์ ไม่ชัดเจนเท่ากับในเรื่อง *ลาโนเซ* (La Nause'e)